

BY OSWOIĆ DZIECIĘCĄ ZŁOŚĆ...

Dominika Kwarcińska • 17.11.2015

Złość

- emocja jak
każda inna

Potrzebna i pożądana

Złość

- emocja jak
każda inna

**Niezbędna, by być
autentycznym**

Wolność
wyrażania
emocji

**Gwarancja zdrowego
poczucia własnej
wartości!**

Dary rodziców dla dziecka

1. Miłość

2. Dyscyplina

**3. Nauka rozpoznawania
i panowania nad emocjami**

Przyczyny gniewu

1. Zagrożenia
i niezaspokojone
potrzeby
2. Niepowodzenia
3. Wstyd i upokorzenie
4. Zranione uczucia
5. niesprawiedliwość

---

3 lata - wiek przekory

- Pierwsza faza **separacji**
  - Kształtowanie się **niezależności** dziecka
  - Poszukiwanie odpowiedzi na **pytania**: “*Jak daleko mogę pójść?*”, “*Co mogę?*”, “*Czego nie mogę?*”
-

4 lata
- początki
sumienia

Rozwój umiejętności
**wyobrażania sobie
myśli i uczuć
innych osób.**

---

4 lata
- początki
sumienia

„Jeżeli ją uderzę, nie będzie chciała się ze mną bawić. Jeśli zabiorę jej zabawkę, zacznie wrzeszczeć i jej mama zwali wszystko na mnie”.

---

5 lat -
droga na skróty
do dorosłości

“Subtelne” sposoby
osiągania dziecięcego celu

*prawidłowe reakcje
rodziców*

---

5 lat -
droga na skróty
do dorosłości

Guzdranie

- rodzinne śniadanie
- przygotowane ubrania
- minutnik

---

5 lat -
droga na skróty
do dorosłości

Nachalne prośby i marudzenie

- granice

*„Nie marudź. Naprzykrzaniem się
nigdy nic nie uzyskasz.”*

- pomysły na pokusy

*“Możesz zamknąć oczy, kiedy
będziemy przy kasie. Potrzymam Cię
wtedy za rękę.”*

---

5 lat -
droga na skróty
do dorosłości

Obrażanie się i dąsy

- ignorowanie
- zachęta do bezpośredniego wyrażania uczuć

---

5 lat -
droga na skróty
do dorosłości

Z mienność nastrojów
i wybuchowość

- zasady i granice

*“Mamo, jeżeli masz mi coś do
powiedzenia, to może
porozmawiamy później, kiedy się
opanujesz.”*

Instrukcja obsługi **złości**

**Domagajmy się, aby
dziecko mówiło o tym,
co czuje**

*„Rozumiem, że się jesteś zły.
Złóścisz się, bo nie chcę Ci
kupić tej zabawki. Nie krzycz,
możesz mi o tym powiedzieć”.*

Instrukcja obsługi **złości**

Mówmy dziecku o własnych uczuciach

„Drażni mnie ten bałagan.”

„Jestem zły, ponieważ...”

„Boję się gdyż...”

Instrukcja obsługi **złości**

Okażmy zrozumienie

“Nic dziwnego, że się rozzłościłaś, gdy Patrycja zabrała Ci zabawkę. Nie winie Cię za to, że się na nią pogniewałaś. Bicie to nie jest jednak dobry pomysł, by jej to pokazać”.

Instrukcja obsługi **złości**

**Rozmawiajmy
z dzieckiem o tym, co się
z nim działo, gdy atak
złości minie**

Instrukcja obsługi **złości**

**Wyjaśnijmy, jak poprzez
 pewne zachowania można
 skrzywdzić drugiego
 człowieka**

Instrukcja obsługi **złości**

Rozmawiajmy z dzieckiem na temat złości

„Czym jest złość według Ciebie?”

„Jak myślisz, po co ona jest?”

*„Co możesz zrobić, kiedy ogarnie
Cię złość?”*

Instrukcja obsługi **złości**

**Pamiętajmy, że dziecko od
rodzica uczy się różnych
zachowań ...**

Instrukcja obsługi **złości**

Przykład rodzica

„Nawet nie wiesz, jaki jestem zły na naszego sąsiada, kiedy przerzuca chwasty przez płot do naszego ogródka. Mógłbym roznieść go na strzepy, ale tego nie robię. Po prostu grabię te chwasty, a potem mu mówię, że nie podoba mi się jego postępowanie. On nie lubi tego słuchać, ale ja czuję się lepiej, kiedy mu to wytłumaczę”.

Instrukcja obsługi **złości**

Przykład rodzica

„Ta pani zachowała się tak niegrzecznie, że miałem ochotę ją szturchnąć. Ale tego nie zrobiłem. Powiedziałem tylko sobie w duchu: Do licha z nią! I pomyślałem, że Ci o tym opowiem. Wtedy poczułem się lepiej”.

Instrukcja obsługi **złości**

**Bawmy się z dzieckiem
w „Kiedy jestem zły”.**

Instrukcja obsługi **złości**

**Zaproponujmy dziecku
namalowanie uczucia.**

Instrukcja obsługi **złości**

**Pozwólmy dziecku na
napady złości w naszym
towarzystwie.**

Instrukcja obsługi **złości**

**Stwórzmy w mieszkaniu
tzw. „kącik złości”.**

Instrukcja obsługi **złości**

Propozycje wyposażenia
“kącika złości”

SKRZYNIA ZŁOŚCI

Instrukcja obsługi **złości**

Propozycje wyposażenia
“kącika złości”

LUDZIK ZŁOŚCI

Instrukcja obsługi **złości**

Propozycje wyposażenia
“kącika złości”

STOPY ZŁOŚCI

Instrukcja obsługi **złości**

Propozycje wyposażenia
“kącika złości”

FARBY ZŁOŚCI

Instrukcja obsługi **złości**

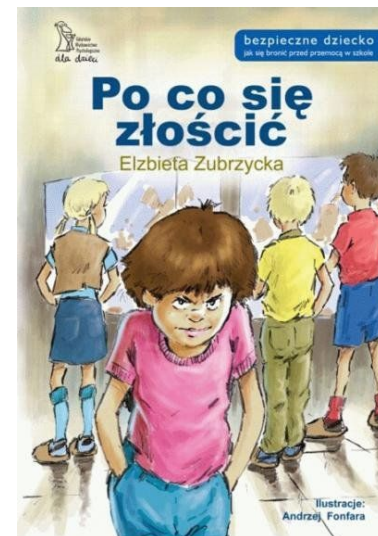
**Chwalmy i nagradzajmy
dziecko**

Instrukcja obsługi **złości**

Czytajmy dziecku bajki

Instrukcja obsługi **złości**

Wybaczajmy!

Przyjmując przeprosiny dziecka, przywracamy mu wiarę w to, że jest dobre.

Instrukcja obsługi **złości**

**Stosujmy strategię
ośmielania**

*„Cierpliwości, na
pewno to zrobisz”*

Instrukcja obsługi **złości**

Bawmy się w domowy teatr

Bibliografia

1. Thomas B. Brazelton, Joshua D. Sparrow, **Dzieci pełne złości**, Sopot 2012
2. Gabriele Haug-Schnabel, **Agresja w przedszkolu**, Kielce 2001
3. Joachim Rumpf, **Krzyczeć, bić, niszczyć. Agresja u dzieci w wieku do 13 lat**, Gdańsk 2003
4. Dieter Krowatschek, **Jak sobie poradzić z agresją u dzieci. Poradnik dla rodziców**, Kraków 2006

Bibliografia

5. Lawrence J. Cohen,
Rodzicielstwo przez zabawę.
Nowe podejście do wychowania,
Warszawa 2015
6. Justyna Urbaniak, **Jak wygląda
agresja i złość w koncepcji
Jespera Juula?** [www.
dziecisawazne.pl](http://www.dziecisawazne.pl) (15.11.2015)
7. Anna Leszczyńska, **Jak pomóc
dziecku wyrażać złość?**, [www.
dziecisawazne.pl](http://www.dziecisawazne.pl) (15.11.2015)

KONIEC

Dziękuję za uwagę